

13. årgang • nr. 2 • juni • juli • august 2008

Aktuel information om
Helsingør Stift

Stiftsbladet

Hvide roser

Helsingør Stift
har antaget våbenskjold og segl

Kristne i regnbuens farver

Migrantmenigheder og kirken

Gudsforestillinger

Taler du med dit barn om Gud?

Citroner til Vorherre

"Kære Vorherre, ræk mig en bøn. Jeg har foldet mine hænder på ryggen i en spændetrøje og ved ikke, hvor jeg skal begynde."

Sådan begynder én af Grotrians fabulerende bønner, og så går det ellers af sted hen over sodavandsbrus, glaskroppe der splintres mod ambulancer og præster der lander som sorte krager på motorvejen. Uden tvivl én af den moderne tids største ordekvilibristere. Efter en kolbøttetur gennem Grotrians univers, står man dog tilbage med dirrende alvor og dybde.

Simon Grotrian: Citroner til Vorherre. Bønner. 53 sider. 175 kroner. Borgen.

Hvad skal man tro?

Kristendom for voksne. Her lægges fingrene ikke imellem, – en spade kaldes for en spade, og det moderne menneskes spørgsmål bliver taget alvorligt.

Giv bogen til din mor, læs den sammen med dine venner, og læg den i stakke på præstekontoret til enhver der spørger: Hvad skal man tro?

Else Hvid og Birgitte Stoklund Larsen: Hvad skal man tro. 7 indgange til kristendommen. 121 s. 199 kr,- People's Press.

Moderne salmer

Salmer forfattet af Lisbeth Smedegaard Andersen, Lars Busk Sørensen, Hans Anker Jørgensen, Vibeke Gundelach, Holger Lissner og Simon Grotrian gennemgås af professor Kirsten Nielsen ved Århus universitet.

Gudsbillederne afdækkes, og man kommer godt ind under huden på salmebogens nyeste salmer. Solidt værk der kan danne grundlag for studiegrupper og selvstudium.

Kirsten Nielsen: Der flammer en ild. Gudsbilleder i nyere danske salmer. Aros 2007. 304 s., 298 kr.

Biblen på nettet

Hør Svend Auken fortælle om den barmhjertige samaritaner, og læs om kærlighed i biblen. Her er bibelkøgebog og menneskesyn – en sand guldgrube af nye vinkler på gammelt stof.

Bibelselskabets nye hjemmeside har alt og mere til for enhver, der vil vide mere om biblen: www.bibelselskabet.dk

Forestillinger om Gud

En hvidskægget Gud med lyn i hænderne og Gud som en lysende sky.

Får børn, gennem et tidligt møde med kirken, et mere robust og reflekteret billede af den kristne Gud, – et billede der kan bære igennem og løftes med ind i det moderne liv? Spændende læsning, der efterlader læseren med et klart indtryk af minikonfirmandundervisningens effekt og betydning.

Finn Dyrhagen: Forestillinger om Gud. En effektundersøgelse af den indledende konfirmandforberedelse i Danmark. Forlaget Aros, 104 sider, pris: 178,- kr.

Taler du med dit barn om Gud?

Af biskop Lise-Lotte Rebel

”Taler du med dit barn om Gud?”. Sådan stod der på forsiden af gratisavisen *24 timer* forleden. I artiklen, der fulgte på overskriften, kunne man læse, at 69% af årets konfirmander mangler et sprog for deres religion. Det var en artikel helt forskellig fra de gængse undersøgelser om konfirmander og deres tro. Der var intet i artiklen om, at det kun var for gavernes eller for festens skyld, at de unge blev konfirmeret. Nej, tværtimod lød det fra de unge, at de gerne ville tro på Gud, at de manglede et fundament i deres liv, og at de gerne ville vide noget mere om kristendom.

Historien er med til at minde os om vores opgave som kirke og som menighed. Vi er her for at give den kristne tro videre til de kommende generationer. Det kræver i dag al vores fantasi, energi og kreativitet og stiller os over for helt nye udfordringer. Det er i den sammenhæng vigtigt ikke alene at se tilbage, men også at turde se fremad. Vi må høre op med at betragte vores egen tid som en forfaldstid i forhold til en eller anden guldalder engang for længe siden. Vi må i stedet nøgternt kaste blikket på de opgaver vi er stillet over for her og nu og søge at løse dem med tro, håb og kærlighed.

Vi lever i efterdønningerne efter en meget religionskritisk tid. I slutningen af 19. årh. og i det meste af 20. årh. var der blandt kultureliten stor modstand mod religion. Mange intellektuelle udtrykte sig meget kritisk, og de sagde næsten sammenstemt, at det kun var et spørgsmål

om tid, før mennesker ville være så oplyste, at religionens tid var udspillet. Men selvom det påstås, at danskerne stadig er det folk der er mest imod religion – så er profetierne om religionens endeligt på ingen måde gået i opfyldelse. Der er en interesse og en spøggen om den kristne tro, som er meget omsiggribende. Både den daglige avis, men også de elektroniske nyhedsmidler har indslag, der har med religiøse spørgsmål at gøre.

Det ville være næsten utænkeligt for blot kort tid siden. Måske skyldes det indvandringen af mennesker med et langt mindre blufærdigt forhold til religionen, end vi er vant til på vore breddegrader. I al fald synes det at være tydeligt, at religion i dag er blevet global identitetsmærke, og man oplever, at der er en spøggen og en nysgerrighed med hensyn til religiøse emner.

Det store spørgsmål er, om denne spøggen vil gå kirkens dør forbi. Det er måske den allerstørste opgave, vi i dag er stillet over for som kirke: At være til stede, midt i verden med kirkens gamle budskab – og der fortælle det igen, nyt som det er, for hver eneste, som vil høre. Gammelt og nyt – det er måske modsætninger i en medieverden, hvor tidshorisonter aldrig er over 24 timer. Men i kirken er det ikke modsætninger. I kirken kender vi til, at gamle ord stadig bliver nye og friske. Det sker ved hver eneste gudstjeneste. Den kristne tro har selv gennemløbet en forandringsproces gennem reformation og oplysningstid og ind i nutiden.

Kristendom rummer en fantastisk dynamik. Det er den eneste tro, der har formået at skabe et selvstændigt politisk rum – dvs. at begrænse sig og dermed skille religion og politik. Netop derfor står kristendommen ikke i modsætning til politisk frigørelse. Det er samtidig den eneste tro, der for mig at se kan forholde sig kritisk til sig selv uden at miste sin gyldighed. Det hænger sammen med, at det er en tro, der kan sige noget til det lidende, skrøbelige, dødelige menneske, fordi det er en tro på den Gud, der selv blev menneske, og som levede og døde for os. I den kristne tro er lidelsen således fortolket med som en del af Guds eget liv i medleven og medliden for sin skabning.

Men dette skal siges ind i vores tid. Den situation stiller ikke alene krav til præsterne, men til alle. Der er et stigende ønske og et stort behov fra såkaldt almindelige mennesker om at få dybere indsigt i deres kristne tro. Og om at kunne gøre rede for deres tro og deres kirke i mødet med andre. Behovet for kristendomsundervisning på alle niveauer er større end nogensinde.

I Helsingør Stift har vi konkret ansat en mediekonsulent, som foruden at redigere dette blad også redigerer Stiftets hjemmeside. Vi har en religionspædagogisk konsulent, og vi har meget velfungerende kirke-skole projekter rundt omkring i provstierne. Et ”stiftsbidrag” til det store oplysningsarbejde, der foregår for alle aldersgrupper i Stiftets mange sogne.

Verden dig med torne kroner...

I Grundtvigs salmer bruges rosen ofte som billede på paradiset. I salmen "I al sin glans" blomstrer rosen i Guds rige, - som den også gør i "Blomstre som en rosegård", inspireret af profeten Esajas.

I Brorsons "Den yndigste rose er funden" er rosen symbol på Jesus, inspireret af Højsangen. Mens i Kingos salmer bliver rosens røde farve og skarpe torne, til Jesu rosenblod, - en stærk blanding af kærlighed, evighed og offer.

Her kan man gå på jagt efter salmebogens roser:
www.salmebogenonline.dk

Bedst er dog rosenbilledet i Grundtvigs salme "Du, som går ud fra den levende Gud":

*"Pinselig dåb til Guds herligheds håb
folkefærd alle genføde!
Tale og skrift om vor frelsers bedrift
blomstre som roserne røde!
Livstræet skyde af korsets rod!
Smage lad alle, vor drot er god!"*

Salmebogen indeholder hele 44 salmer med roser i. Rosensale, rosenkinder, rosenblod, rosegårde, rosenkranse, rosenskyer og rosentorne...

Helsingør Stifts våbenskjold

Efter en del indledende øvelser allerede påbegyndt under den tidligere biskop, Johannes Johansen, har Helsingør stift endeligt fået tegnet deres eget våben. Eftersom stiftet er et forholdsvis nyt stift, - oprettet i 1962 - var der ingen traditionelle segl eller våben tilknyttet stiftet. Helsingør Domkirke har sit eget segl med skytshelgenen Olai skildret på, men seglet tilhører domkirken som sognekirke.

De fleste stifter i Danmark har fra gammel tid et segl eller et våben, som de benytter i forskellig udstrækning. Viborg og Haderslev stift fik tegnet deres våben i nyere tid af den svenske kirkekunstner og heraldiker Bengt Olof Kälde.

Biskop Lise-Lotte Rebel tog kontakt til Rigsarkivar Niels Bartholdy og fik anbefalet Kongelig heraldiker Ronny Andersen der havde tegnet flere af de nye kommunevåben, samt våben for de kongelige. Efter en længere proces blev det endeligt afgjort, at det foreliggende våben, med en sølvrose og en guldkrone på sort baggrund skulle være stiftets skjold.

Våbenets markante sorte farve skiller sig ud fra andre lignende våbener, samtidig med at sammensætningen af sort med de heraldiske metaller sølv og guld giver et skarpt grafisk udtryk. Bag stiftets våbenskjold ses en skråtstillet bispestav, der markerer våbenet som et kirkeligt våben.

Der er blevet lagt vægt på den teologiske betydning frem for, som i kommunevåben, den geografiske eller historiske. Men geografien og historien er dog repræsenteret ved kronen. Nordsjælland har i århundreder været tilknyttet kronen, og er bl.a. blevet kaldt 'Kongernes Nordsjælland'. Området er rigt på kongelige slotte og tidligere krongods, deriblandt de meget rige skove. Samtidig er kronen en nærliggende henvisning til Kronborg Slot.

Rosen i våbenet har forskellige betydninger; selvom det ikke direkte er en Lutherrose, er den hvide rose et symbol på den evangeliske kirke. Luther sagde selv om rosen: *en hvid rose, som fortæller, at troen giver glæde, trøst og fred. Derfor skal rosen være hvid og ikke rød; for den hvide farve er ånders og alle engles farve.* Derudover anvendes rosen ofte som et symbol for Kristus i den danske salmedigtning.

Våbenet føres af Helsingør Stift, og kan således kun anvendes af stiftet og i forskellige sammenhænge, hvor Helsingør Stift giver tilladelse til, at våbenet bruges.

Helsingør Stifts våben kan beskrives således:

I sort en sølv rose på en opvoksende sølv gren, voksende ud i to kviste hver med fem blade hvorover en guldkrone. Bag skjoldet en guld bispestav.

Blasonering: Ronny Andersen

Et af de eneste overlevende kalkmalerier i Helsingør domkirke er motivet fra Esajas kap. 11: *"Men der skyder en kvist fra Isajas stub, et skud gror frem fra hans rod."* Samme tekst inspirerede Prætorius til salmen: *"En rose så jeg skyde"*.

Våbenskjolde i det 21. århundrede?

Af Ronny Andersen, Kongelig våbenmaler, styrelsesmedlem i Heraldisk Selskab

”Enhver kan antage et våben og mærke, og føre det, samt male det på sine ejendele.” Sådan skrev juristen Bartolus de Saxoferrato i 1300-tallet, og hans udsagn gælder stadig den dag i dag.

Heraldikken, læren om og brugen af våbenskjolde, opstod i 1100-tallet, hvor den harniskklædte kriger havde brug for at skelne ven fra fjende på slagmarken, og man malede figurer i kontrasterende farver på skjolde og faner. Der er flere teorier om, hvorfor og hvordan heraldikken opstod; brugen af segl og besegling af dokumenter i middelalderen som juridisk bindende tilsagn, afholdelse af turneringer, det høviske ideal og det feudale samfund var vigtige faktorer i heraldikkens udvikling.

Selvom heraldikken og våbenskjoldene havde deres udspring hos krigerstanden, adelen, bredte brugen af våbener sig hurtigt. I 1200- og 1300-tallet anvendte borgere i købstæder, gejstlige, byer og korporationer, kvinder og i visse tilfælde bønder våbener, der hovedsageligt er bevaret i seglaftryk.

Udover våbenets retslige funktion, blev et våben efterhånden også arveligt, så der efterhånden opstod slægtsvåbener, nedarvet gennem slægten gennem generationer. Dermed bliver et våben også en identitetsmæssig faktor, og med de store muligheder for symbolsk at udtrykke hvem man er, og hvilken historie man er formet af, har heraldikken været en levende del af især europæisk kulturhistorie siden 1100-tallet. I dag er det især våbenets symbolske karakter, der lægges vægt på, samt

et våbens klare og enkle grafiske udtryksform.

Kirken var hurtig til at tage heraldikken til sig, og både den katolske kirke, den ortodokse kirke, den anglikanske kirke og de protestantiske kirker har i historisk og moderne tid benyttet sig af våbener og opstillet systemer for brugen af heraldik. I Skandinavien har f.eks. Svenska Kyrkan, foruden kirkens eget våben, siden 1960'erne haft våbener for samtlige stifter; og biskopperne antager gerne våben i forbindelse med embedet. Finlands evangelisk-lutherske kirke fik i 1985 komponeret og tegnet våbener for stifterne, mens Den Norske Kirke som organisation fører et våben.

Heraldikken lever i dag, og er gennem sit enkle symbol- og billedsprog samt den lange historiske tradition og legitimitet en del af det moderne samfund og det moderne menneskes måde at udtrykke sig på.

Viborg Stift
våbenskjold

Haderslev Stift
våbenskjold

Helsingør Stift
våbenskjold

Helsingør Stift
våbenskjold og segl

I Danmark har Haderslev og Viborg stifter indtil nu været de eneste af stifterne, der har ført deciderede våbener, antaget i 1980'erne. Begge stiftsvåbener bruger, som det er tilfældet med Helsingør stifts nyantagne våben, en bispestav bag skjoldet for at markere, at det er et kirkeligt våben.

Vi er ikke længere de samme

Af sognepræst Eskil S. Dickmeiss,
Ledøje-Smørum pastorat

Billede fra *The Killing Fields*, en af mere end 100 massegrave fra tiden under Pol Pot. Denne massegrav er bevaret som et uhyggeligt mindsted for barbariet

FAKTA 9-21 januar 2008 rejste en gruppe fra Ledøje-Smørum kirker på sogne- og studierejse til Cambodja. Cambodja ligger syd for Thailand i Sydøstasien. Det hører til blandt verdens fattigste lande og forsøger i dag at lægge en blodig fortid bag sig. Fra 1975-79 hærgede Pol Pots rædselsregime, De røde khmer. Op mod 2 millioner mennesker blev dengang dræbt eller døde af sult og udmattelse. En FN-domstol er nu i gang med retsopgøret med de ledere, der endnu er i live.

23 januarblege danskere fra Ledøje-Smørum kirker er rejst til Cambodja, der ligger syd for Thailand i Sydøstasien. Det er vores første dag, og vi er på vej hen for at besøge et børnehjem. Lederen hedder Prum Den. Hun er en ung, cambodjansk kvinde med et stort hjerte. Det var hendes far der startede arbejdet for forældreløse børn og gadebørn fra lossepladsen. For et par år siden fik han et slagtilfælde, så nu har Prum Den overtaget ledelsen. Hun har ansvaret for 55 børn, der bor på børnehjemmet, og omkring 70 børn mere, der går i skole på børnehjemmet. Alle får mad, tøj og skolemateriale. Alle får et håb om en bedre fremtid, end de kan finde på gaden eller på lossepladsen.

Et af børnene tager hun sig særligt af. Det er Philip. Han lå ude foran børnehjemmet for nogle år siden, kun 1-2 uger gammel. Prum Den tog ham til sig og har siden adopteret ham.

Besøget på børnehjemmet er et af højdepunkterne på vores rejse. Børnene har længe fyldt meget i vores bevidsthed. I efteråret har vi samlet ind til dem gennem julemarked, bankospil, fondsansøgninger og indsamlinger til møder og gudstjenester. Via Danmission er pengegaven fra Ledøje-Smørum blevet sendt til børnene.

Børnene synger for os, da vi kommer. Cambodjanske og engelske børnesange. De er glade. Nogle tager os tillidsfuldt i hånden og viser os rundt i de primitive faciliteter. Et par stykker kan ikke få nok af at kramme en stor, rund herremave. I forhold til trøstesløsheden på lossepladsen er det fantastisk at se, hvor lidt der skal til for at gøre en forskel. På børnehjemmet er der liv, latter, tryghed, håb. For bare 175 kr. kan man sikre et barns kost, logi og uddannelse i én måned.

Et andet højdepunkt på rejsen i Cambodja var at besøge den kristne kirke. Ad støvede, hullede veje mellem rismarker, pælehytter, vandbøfler og buddhisttempler kørte vi til Preah Sdach. Det er en landsby,

Turen har lært mig at være taknemmelig, sagde én af rejsedeltagerne, da vi kom hjem.

En anden sagde: Jeg har fået en større erkendelse af, hvor privilegerede vi er her i landet og et ønske om, at man gerne vil hjælpe med at skabe bedre vilkår for en sej befolkning. Et eller andet sted måske også et stænk af skam og skyld over bare at "sidde på den grønne gren.

Kirke møder kirke. Gruppen fra Ledøje-Smørum mødtes med en lille menighed langt ude på landet. Her og ved andre lejligheder sang vi 'I østen stiger solen op'. Et kommende salmehit i Cambodja?"

Børnehjemmet i Phnom Penh, Cambodjas hovedstad. Det meste af undervisningen foregår udenfor.

Hvad kan vi "gammelkristne" danskere lære af nykristne cambodjanere? At det ikke er afgørende med de ydre rammer, har en rejsedeltager sagt. De kristne cambodjanere viste deres tro frem med stolthed og en åbenhed, som vi danskere kunne lære noget af, har en anden sagt.

Og en tredje siger: *Vi kan virkelig lære at melde helt klart ud om den kristne holdning. Vi danskere er så blufærdige. Hvem har mod til at sige: "Må Gud velsigne dig" eller "Jeg vil bede for dig" - jo, vi kan virkelig lære noget.*

det i øjnene på cambodjanere, når de fortalte om deres drømme. De ville holde en stor påskefest for hele landsbyen, for kristne og for ikke-kristne. De ville plante palmetræer på deres jordlod. De håbede, at de en dag kunne bygge en større kirke.

Sognerejsen til Cambodja blev andet og mere end endnu en eksotisk turistrejse. Vi tog en pengegave med til børnehjemmet - og fik tifold igen. En kærlighed til børnene og landet. En oplevelse af, at det nytter at gøre noget. En dyb respekt for og inspiration fra en lille, kæmpende kirke med en stor tro. Et fællesskab og kammeratskab i rejsegruppen, der strækker meget længere end de 12 dage, vi rejste sammen i Cambodja.

Vi er ikke længere de samme, sagde én til mig efter rejsen. Nej, svarede jeg, og det var præcis det, jeg håbede ville ske.

hvor en lille menighed er spiret frem som følge af Danmissions arbejde i området. Den store nyhed var, at menigheden havde kunnet købe sig en jordlod, som de kunne kalde deres egen. Og de havde fået et officielt stempel, som de med stolthed viste frem for os. Nu var de ikke længere en gruppe suspekter mennesker. Nu var de blevet anerkendt som en kristen menighed af de cambodjanske myndigheder. Det var stort.

En simpel stråhytte udgjorde deres kirke. Den så ikke ud af meget. Til gengæld lyste

Ris er det daglige brød i Cambodja. Fremtidens økonomi skal bl.a. sikres gennem øget turisme.

Fakta om mini-konfirmander

Af Pernille Nærvig Petersen

Minikonfirmander eller juniorkonfirmander er en af folkekirkens markante succeser. Tilbuddet om undervisning af 3. eller 4. klasses elever i kirkeligt regi startede på forsøgsbasis i slutningen af 1980-erne, og blev af langt de fleste anset for et håbløst projekt. Men idéen slog an, og i dag samles på landsplan hver tredje ni- eller ti-årige til minikonfirmandundervisning i kirken efter skoletid, og tallet er voksende.

Formålet med ordningen er "at medvirke til børns fortrolighed med den kristne børnelærdom og folkekirkens gudstjeneste". Minikonfirmandundervisningen er en slags konfirmationsforberedelse i mini-format. Altså dåbsoplæring tilpasset de 9-10 årige. Dåbsoplæringen er kirkens tilbud om støtte til forældrene i den kristne oplæring af deres børn og er således hverken et modstykke til eller en erstatning for folkeskolens undervisning i kristendoms-

kundskab. Minikonfirmandundervisningen er frivillig og har ingen betydning i forhold til senere deltagelse i konfirmationsforberedelsen.

Projektet henvender sig til børnene i en alder, hvor de tænker meget over kristendommens og livets store spørgsmål. Der lægges vægt på oplevelsesaspektet, på konkret fysisk handling og på samværet mellem præst og børn. Gennem kreativ udfoldelse, leg, bibelske fortællinger og sange, salmer og bøn får børnene mulighed for at opleve og tale om, hvad kristendommen og kirken er.

Helsingør Stift arbejder på en hjemmeside med inspiration og idéer til forskellige former for dåbsoplæring, herunder minikonfirmander. Vil du være med til at dele ud af dine erfaringer og idéer, så

andre kan få glæde af dem, bedes du henvende dig til Pernille Nærvig Petersen.

Læs mere på Kirkeministeriets hjemmeside: Vejledning til dåbsoplæring 1998, herunder Den kongelige Anordning af 1994.

<http://www.km.dk/daabsoplæring.html>

FAKTA

Har du lyst til at starte med minikonfirmandundervisning og føler dig lidt på bar bund – eller er du i gang med minikonfirmandundervisning og vil gerne have ny inspiration eller nye øjne på din undervisning, er du meget velkommen til at henvende dig til religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen (pnp@herstedvesterkirke.dk, 43643075).

Minikonfirmandsamarbejde i Hillerød

Af provst Jørgen F. Christensen,
Hillerød Provsti

De sidste godt tre år har 8 sogne i Hillerød samarbejdet om at tilbyde minikonfirmandundervisning for alle byens 3. klasser.

Et enkelt sogn, Præstevang har fået tildelt lønmidler, transport- og aktivitetsmidler til byens minikonfirmandundervisning.

Præstevang Sogn udbetaler løn til alle minikonfirmandundervisere, betaler for PR-foldere, afregner med den fælles minikonfirmandtaxakonto og refunderer øvrige udgifter – f.eks. en fælles teaterforestilling (efterår og forår), hvor alle minikonfirmanderne er inviteret.

Hvert år lige før sommerferien får alle de kommende 3. klasser en flot fælles invitation fra kirkerne i Hillerød, hvor børn og forældre orienteres om, hvornår minikonfirmandundervisningen i det kommende skoleår vil finde sted for deres barn (efterår eller forår) – samtidig sendes fælles pressemeddelelse til lokalaviserne for at gøre forældrene opmærksomme på tilbudet.

Efter sommerferien og juleferien inviterer

den enkelte kirke så børnene fra sognets egne skoler – en invitation, der har samme layout (genkendelighed) som den, de fik før sommerferien.

I løbet af utrolig kort tid har denne fælles koordinerede indsats i den grad bragt minikonfirmandtilbuddet ind i forældrenes, skolernes og ikke mindst børnenes bevidsthed, så vi nu oplever, at forældre ringer for at spørge, hvornår deres børn skal gå til minikonfirmand, inden de bliver meldt til svømning, musikskole o.s.v. – for det skulle jo nødig kollidere!

Deltagerprocenten veksler fra sted til sted og klasse til klasse, men ligger nu, hvor det er fjerde år i flere sogne, på den rigtige side af de 50%, og enkelte er tæt på 90%.

Børnenes evaluering er klar, når det er slut efter de 12 gange: "ØV, må vi ikke godt fortsætte", og tilbagemeldingerne fra forældrene er utrolig positive.

Så eneste minus er, at vi ikke har et tilbud igen i 4. klasse!

For præster og minikonfirmandundervisere har samarbejdet betydet både en stor inspiration og en betydelig arbejdslettelse – en folder i stedet for otte; en pressemeddelelse i stedet for... og, det siger sig selv: rationaliseringsgevinsten kan aflæses på udgiftsniveauet.

Samtidig har det halvårige fælles teaterarrangement været en god fælles oplevelse for børnene: "Vi er mange, der går til minikonfirmand".

Lokalt foregår undervisningen selvfølgelig meget forskelligt. Præster og undervisere har forskellige talenter, og metodefriheden er uantastet – men alle børn får et møde med det centrale i den kristne tro på et tidspunkt i deres liv, hvor de er fantastisk åbne, nysgerrige, tænsomme og lykkeligt fri for pubertetsblaserthed. Så det er vi alle enige om: minikonfirmander er Guds gave til kirken!!!

Efter sommerferien venter første hold konfirmander, der har kunnet gå til minikonfirmand. Om vi vil kunne mærke, at de er mere fortrolige med kirke, fadervor, salmer og gudstjeneste, vil tiden vise – men en vigtig forskel er der: DE KENDER KIRKEN, DE KENDER SOGNEGÅRDEN, DE KENDER PRÆSTEN – og det er da en god begyndelse!

Så hermed er samarbejdsideen givet videre – den er inspirerende, idéudviklende, igangsættende og arbejdsbesparende – Mange af os var næppe kommet igang uden dette samarbejde!

Illustrationer:
My Maja Mosthaf

Kristen er man på sit hjertesprog

Sognepræst, ph.d. Morten Miland Samuelson
Haraldskirken, Høje Gladsaxe

De seneste tre år ringer kirkeklokkerne op mod højhusene to gange de fleste søndage. Klokken ti er der højmesse på dansk, og hver anden søndag er der gudstjeneste på urdu kl. 16. Her lever to menigheder side om side og forsøger i fællesskab at holde kirken mangefarvet: Den danske Folkekirke i Haralds sogn og Haralds Asian Christian Fellowship.

Haraldskirken er kirken i det sociale boligbyggeri Høje Gladsaxe. Her er ca. 30 % af indbyggerne af anden etnisk baggrund, fordelt på 80-90 forskellige nationaliteter. Det er godt, fordi det forhindrer sognet i at blive en 'ghetto' i sociologisk forstand. Det er lidt besværligt, fordi det ikke er til at finde ud af, hvilke sproggrupper den lokale folkekirke skal søge kontakt med. Det var først da initiativet kom "nedefra", at der kom grøde i arbejdet for etniske kristne.

Familien Khan er kristne hjemme fra Punjab-provinsen i Pakistan. Deres voksne børn er født i Danmark, døbt, konfirmeret og nogle efterhånden også gift i den danske folkekirke. Hele familien er for længst danske statsborgere.

Stadigvæk savnede Samuel og Naheed at høre Guds ord og synges salmer på deres hjertesprog, det sprog hvorpå de lærte Fadervor derhjemme. På familiebesøg i England traf de en dag en pakistansk kristen, der var flygtet efter at være konverteret fra islam.

Hendes vidnesbyrd rørte dem så stærkt, at de inviterede hende til Danmark, og de bad om lov at låne plads i deres lokale kirke, Haraldskirken. Det kom i stand lige efter påske 2005.

Initiativet samlede et halvt hundrede kristne af pakistansk herkomst. Nyheden havde nået dem gennem et netværk af slægts- og venskabsforbindelser over hele Storkøbenhavn. Inden dagen var omme, havde de besluttet at mødes regelmæssigt.

Siden da har vi haft gudstjeneste på urdu hver anden søndag kl. 16. Nogle gange inviteres udenlandske urdualtende præster, og en gang imellem prædiker sognepræsten eller en af de danske teologer, man har forbindelse med – på dansk med liturgi og salmer på urdu. Men stadig oftere er det Samuel Khan, der må prædike. Derfor er han nu ved at afslutte et fjernstudium på et præsteseminarium i Pakistan med støtte fra bl.a. Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg.

De to menigheder gør en indsats for at have forbindelse med hinanden. Man holder enkelte gudstjenester sammen, og den pakistanske gruppe deltager med boder og sang ved menighedsplejens årlige basar.

Nemt er det ikke. Folkekirkens struktur er svær at se logikken i, når man ikke er vokset op med den. En enestående velvilje fra menighedsrådet og en stor fleksibilitet fra både den pakistanske menighed og husets ansatte har været afgørende. Men det er vældig frugtbar og lærerigt for begge grupper.

Folkekirken skal have plads til hele det danske folk, der vil høre Guds ord og modtage sakramenterne, lige meget hvad deres hjertesprog er. Haraldskirkens erfaringer kan kun opmuntre til efterfølgelse.

FAKTA

Regnbuekonference

En gang om året indbyder Helsingør Stifts Mellemkirkelige Udvalg til "Regnbuekonference", hvor alle de etniske kristne menigheder, der opererer i stiftet, kan møde biskoppen og de dansktalende menigheder, der viser interesse for et samarbejde.

FAKTA

Hvordan får vi kontakt?

Din menighed kan blive medlem af centeret.
www.tvaerkulturelt-center.dk

Kirkernes Intergrations-tjeneste arbejder på frirkelig basis og har andre tilbud og kontakter.

www.kit-danmark.dk

juni

HELSINGØR STIFTSKONVENT

9.-11. juni: RELIGIONSKRITIKKEN

Grundtvigs Højskole, Hillerød

Fra programmet:

- Professor, dr. teol. Hans Jørgen Lundager Jensen: *Religionskritikkens historie*
- Cand. mag. Lars Christiansen: *Den ny Ateisme*
- Ph.d.-studerende Lars Sandbeck: *Hinsides religionskritikken - mythisk poetisk teologi*
- Lic. phil. Nils Gunder Hansen: *Den nye ateisme*
- Professor, dr. teol. Hans Jørgen Schanz: *Modernitet og religion*

Morgengudstjenester ved biskop Lise-Lotte Rebel og sognepræst Kirsten Grønbaek.

Nærmere kursusprogram findes under www.helsingoerstift.dk/kalender.

juli

INGEN ARRANGEMENTER

august

VALGKURSER FOR HELSINGØR STIFT

26. aug. kl. 19-22: i Stavnsholtkirken, Farum

27. aug. kl. 19-22: i Skovlunde kirke

Landsforeningens konsulenter underviser.

Yderligere oplysninger: Grethe Bahne Madsen tlf 47316756

email: madsen.ullemose@mail.dk

Arr.: De 3 distriktsforeninger i Helsingør Stift

september

SENSOMMERUDFLUGT til Øst Lolland

6. sept.: Afgang kl. 8.30 fra Ullerød kirke, Hillerød.

Opsamling undervejs.

Hjemkomst ca. kl. 18.30.

Fra programmet:

- Fuglsang Kunstmuseum med rundvisning.
- Spising i Nysted, i præstegårdens konfirmandstue.
- Rundvisning i Nysted kirke ved sognepræst Jens Christian Nielsen, og i Tirsted kirke ved sognepræst Jesper Bacher.
- Hjemad: kaffe, øl, vand samt hjemmebagte småkager nydes på et smukt sted med udsigt.

Medarbejdere, præster, menighedsrådsmedlemmer, ægtefæller og andre interesserede er velkomne. Pris kr. 350,- som kan betales af kirkekassen.

Tilmelding inden 3. sep. til: Grethe Bahne Madsen, tlf. 7316756, email: Madsen.ullemose@mail.dk.

Arr.: De 3 distriktsforeninger i Helsingør stift

STIFTSTÆVNE FOR YDRE MISSION

21. sept.: i Risbjerg Kirke, Hvidovre

Højmesse kl. 10.30 ved biskop Lise Lotte Rebel

Emne for missionsdagen:

Fra Danmissions arbejde i Mellemøsten, ved dialogsekretær Agnete Holm og tidligere missionær, pastor Leif Munksgaard.

Let frokost kr. 40,00.

oktober

PRÆSTERNES EFTERUDDANNELSE i Helsingør stift

7.-8. okt.: Homiletik kursus, Stavnsholtkirken, Farum

Kursusprogram er under udformning: Det vil tilgå stiftets præster og kunne findes på www.helsingoerstift.dk/kalender.

Stiftsbladet for Helsingør Stift

Udgives af Helsingør Stift i samarbejde med Stiftets faste udvalg og Distriktsforeningerne af Menighedsrådsmedlemmer. De i bladet fremsatte synspunkter deles ikke nødvendigvis af redaktionen.

Redaktion

Ansvarshavende: sp. Rebecca Rudd Tlf 21 72 50 82, email: rr@km.dk
Redaktionsudvalg: Biskop Lise-Lotte Rebel (LR), sp. Jan Ulrik Dyrkjøb, sp. Henning Sundby Pedersen (Distriktsforeningen Frederiksborg), Mogens Taarup (Distriktsforeningen for Sokkelund Herred), Ib Brorly,) (Helsingør Stifts Distriktsforening Syd), Anne Marie Boile Nielsen (Det Mellemkirkelige Udvalg), sp. Kirsten Diemer (Ydre Missions udvalget) sam sp. Rebecca Rudd (Det religionspædagogiske udvalg, ansv. redaktør)

Om Stiftsbladet

Stiftsbladet sendes til menighedsrådsmedlemmer, præster og andre kirkelige medarbejdere, samt til andre interesserede. Fra og med 2008 finansieres Stiftsbladet af det bindende stiftsbidrag. Menighedsrådene skal derfor fremover ikke betale særskilt for Stiftsbladet.

Layout og tryk:

Strandbygaard Grafisk, Skjern

Meddelelse om flytning eller bestilling af ekstra blade:

Kontakt venligst Helsingør Stift, Hestemøllestræde 3A, 3000 Helsingør tlf. 49 21 35 00. Email: kmhel@km.dk

Deadline

Næste nr. udsendes omkring d. 27. aug. 2008. Indlæg, annoncer m.m. skal være hos mediekonsulent Rebecca Rudd senest mandag den 30. juni 2008.

Forsidebillede

Foto: Mai-britt Boa

Afsender: Helsingør Stift,
Hestemøllestræde 3A,
3000 Helsingør

Velkommen til NYE PRÆSTER i Stiftet

Søren Kristoffersen

ansat pr. 01.03.2008
ved Vestervang pastorat,
Helsingør provsti ansat som
sygehuspræst

Søren Christian Storvad

ansat pr. 15.03.2008
ved Bistrup pastorat,
Rudersdal provsti som
sognepræst

Henrik Winther Nielsen

ansat pr. 15.03.2008
ved Frederikssborg
Slotssogn, Hillerød provsti
som sognepræst

Karen-Bolette Erhard Berg

ansat pr. 01.05.2008
ved Lindehøj pastorat,
Gladsaxe-Herlev provsti
som sognepræst

Anne Vad Gadsbøll

ansat pr. 01.05.2008
ved Brøndby Strand pastorat,
Glostrup provsti som
sognepræst

Annemette Norsker

ansat pr. 15.05.2008
ved Birkerød pastorat,
Rudersdal provsti
som overenskomstansat
sognepræst

Høsterkøb altertavle

Da altertavlen i Høsterkøb kirke skulle renoveres, bad man den lokale skole om at lave en ny midlertidig altertavle. Børnene lavede hvert et krucifiks og påskens begivenheder fyldte midterfeltet. Der var ingen grænser for børnenes opfindsomhed. En stabel af 12 tallerkner for nadveren, en hammer og tre nagler for langfre-

dag, og påskemorgen med englevinger og grædende kvinder. Der blev anvendt genbrugsmaterialer, og rammen blev lavet af en snedker. Forældre og børn samledes i kirken til fyraftensfest, og der var stuvende fuldt mens salmen "Krist stod op af døde" genlød gennem kirkens rum.

Ny redaktør på Stiftsbladet

Efter at Ulla Thorbjørn Hansen i mange gode år som sognepræst i Glostrup, sideløbende har hun arbejdet både som som, redaktør layouter, journalist og fotograf på Stiftsbladet, må vi desværre slippe hende til Roskilde stift. Ærgerligt for os, men godt

for dem. Ulla ansættes pr. 1. juni som sognepræst ved Roskilde domkirke, og vi ønsker hende alt godt i den nye stilling. Stiftsbladets fremtidige redaktør bliver Rebecca Rudd, mediekonsulent for stiftet, og redaktør på stiftets hjemmeside. Omtale af begivenheder rundt om i stiftet og artikler kan sendes pr. mail til: rr@km.dk. Kirkeblade og lign. skal fremover sendes således: att.: Rebecca Rudd, Heilsgade 6, 2. tv., 1734 København V.

Tak – og alt godt fremover!

Jeg vil gerne lige benytte anledningen til her kort at sige tak for mange gode år som redaktør af Stiftsbladet i Helsingør Stift. Det har været spændende og lærerigt at følge med i, hvad der rører sig rundt omkring i Stiftet ved at læse de mange sogneblade og kirkeblade som løbende er blevet sendt til mig.

Jeg har været glad for den gode kontakt og det gode samarbejde, som jeg har haft med flere af jer i forbindelse med produktionen af et eller flere stiftsblade, og har nydt at komme rundt i mange forskellige dele af vores store Stift. Jeg har med andre ord set det som et stort privilegium at være Stiftsbladsredaktør. Men som der står skrevet: der er en tid til alt under himlen. Og for mig er det nu blevet tid til at rykke videre til nye opgaver i Roskilde Stift. Guds fred og alt godt fremover!
Ulla Thorbjørn Hansen

Migrantkirker i Helsingør Stift

Asian Christian Fellowship (Pakistan)

– Haraldskirken i Høje Gladsaxe

International Christian Gospel Center

PENIEL (Congo) – Lyngby Kirke

Zion Temple Copenhagen (Rwanda/Burundi) – Buddinge Kirke

Bethel World Mission Church (Rwanda/Burundi) – Korskirken, Herlev (Baptistkirken)

International City Baptist Church (Ghana) – Broholm Kirke, Tåstrup (Baptistkirken)

Den Koptisk-Ortodokse Kirke – St. Marie & St. Marcus – Tåstrup

Serbisk-Ortodokse menigheder – i Frederiksværk, Hillerød og Helsingør

Engelsksproget katolsk menighed – Vor Frue Kirke, Herlev

Polsk katolsk menighed – Sankt Nikolaj Kirke, Hvidovre

Vietnamesisk katolsk menighed – Sankt Nikolaj Kirke, Hvidovre

Kilde: Tværkulturelt center –
og ressourcecenter for kirkens
integrationsarbejde
www.tvaerkulturelt-center.dk